

RAN-2401001202040001

F.Y.B.A. (Sem.-II) Examination November - 2025

Sanskrit (MDC II) : Sanskrit Nitikavya (Muktak) Nitishatkam

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)

10

Answer briefly of the following. (Any Five)

संक्षेप में उत्तर दीजिए। (किन्ही पांच)

- નીતિશતક અનુસાર સત્સંગતિના કોઈ પણ બે લાભ જણાવો.
Describe any two benefits of 'સત્સંગતિ' according to નીતિશતકમ ?
नीतिशतकम के संदर्भ में सत्संगति के कोई भी दो लाभ बताएँ।
- કવિ તાડ અને ટાલીયાના ઉદાહરણથી શું સમજાવે છે ?
What does the poet illustrate with the example of Tad and Talia?
ताड और टकले के उदाहरण से कवि क्या दर्शाता है ?
- મનુષ્યના ત્રણ પ્રકાર સમજાવો.
Explain three types of Human
मनुष्य के तीन प्रकार समझाए।
- કોણ મનુષ્યના રૂપમાં પશુઓની જેમ ચરીખાય છે ?
Who is grazing like animal in the form of human?
कौन मनुष्यके रूपमें पशुओकी तरह चरता है ?
- અન્યોક્તિ એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો.
What is 'અન્યોક્તિ'? Give Example
अन्योक्ति याने क्या ? उदाहरण दीजिए।
- 'સપ્તશ્લ્યાનિ' શબ્દનો અર્થ શું છે ? ક્યાં ક્યાં ?
Give the Meaning of 'સપ્તશ્લ્યાનિ' which are they?
'सप्तश्ल्यानि' शब्द का अर्थ क्या है ? वे कौन कौन से हैं ?
- જગતમાં પુણ્યશાળીઓને મળતી બાબતો કઈ કઈ છે ?
What are the things in the world that are found to merciful person ?
जगत में पुण्यशाली को कौन कौन सी चीजे प्राप्त होती हैं।

પ્ર.2. મુક્તક કાવ્યના લક્ષણો જણાવી નીતિશતકનું મુક્તકકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

14

Give Characteristics of muktak-kavya and evaluate Nitishatakam as muktak-kavya.

मुक्तक-काव्य के लक्षण देकर नीतिशतकम का मुक्तक काव्य के रूपमें मूल्यांकन कीजिए।

અથવા / OR / અથવા

ટૂંક નોંધ લખો / Write Short note / નોંધ લિખિય

અ. સજ્જન પ્રશંસા / Compliment of Gentlemen / સજ્જન પ્રશંસા

બ. પુરુષાર્થનું મહત્વ / Importance of Hard Work / પુરુષાર્થ કા મહત્વ

પ્ર.3. ભર્તૃહરિના જીવન અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

14

Discuss in detail about life of Bhartruhari

ભાર્તૃહરી ક્રે જીવન ક્રે બારે મેં સવિસ્તાર ચર્ચા કીજિય.

અથવા / OR / અથવા

ટૂંક નોંધ લખો

Write Short note

નોંધ લિખિય

અ. ભર્તૃહરિની કૃતિઓ / Bhartuharis Work / ભાર્તૃહરી કી કૃતિયા.

બ. દુર્જન નિંદા / Blasphemy of bad men / દુર્જન નિંદા

પ્ર.4. ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પાણ બે)

12

Write Short note (Any Two)

નોંધ લિખિય. (કિન્હી ડો)

અ. ભર્તૃહરિનો સમય / Time of Bhartuhari / ભાર્તૃહરી કા સમય

બ. નીતિશતકમમાં મહાપુરુષના લક્ષણો / Characteristics of મહાપુરુષો Presented in નીતિશતકમ / નીતિશતકમ મેં મહાપુરુષો ક્રે લક્ષણ

ક. શ્લોકનો અનુવાદ કરો.

Translate the Following Verses

નિમ્નલિખિત શ્લોક કા અનુવાદ કીજિય.

1. જાડ્યં ધિયોહરતિ સિન્ચતિ વાચિ સત્યં
માનોન્નતિં ડિશતિ પાપમપાકરોતિ।
ચેતઃ પ્રસાડયતિ ડિશ્વ તનોતિ કિર્તીં
સત્સંગતિઃ કથય કિં ન કરોતિ પુંસામ્॥
2. રે રે ચાતક સાવધાન મનસા મિત્ર ક્ષણં શ્રૂયતાં
મમ્મ્મોદા બહવો હિ સન્તિ ગગને સર્વે તુ નૈતાદ્રશાઃ।
કેચિદ્ વૃષ્ટિભિરાદ્ર્યન્તિ વસુધા ગર્જન્તિ કેચિદ્ વૃથા
યં યં પશ્યસિ તસ્ય તસ્ય પુરતો મા બ્રુહિ ડીનં વચઃ॥

ડ. સસંદર્ભ સમજાવો.

Explain the Context

સસંદર્ભ સમજાઈય.

1. સર્વસ્યૌષધમસ્તિ શાસ્ત્રવિહિતં મૂર્ખસ્ય નસ્તૌપધમ્।
2. વિદ્યા રાજસુ પૂજિતા ન તુ ધનં વિદ્યાવિહીન પશુઃ।